

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В КРАКОВІ
БІЛОЦЕРКІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ГЕОДЕЗІЇ, КАРТОГРАФІЇ ТА КАДАСТРУ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР УПРАВЛІННЯ ТА ВИПРОБУВАНЬ КОСМІЧНИХ ЗАСОБІВ
ФУРСІВСЬКА ОТГ
УЗИНСЬКА МІСЬКА ОТГ
МАЛОВІЛЬШАНСЬКА СІЛЬСЬКА ОТГ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БОЯРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НУБШУ, ВСП "БОБРИНЕЦЬКИЙ АГРАРНИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ ІМ.В.ПОРИКА БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ»
МАЛИНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИЛУЦЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ КОЛЕДЖ
ПЕТРІВСЬКИЙ АГРАРНИЙ КОЛЕДЖ**

МАТЕРІАЛИ
міжнародної науково-практичної конференції
«ЗЕМЛЕВПОРЯДНА ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ:
ЗДОБУТКИ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

10-11 березня 2022 року

Біла Церква
2022

Редакційна колегія:

Шуст О.А., д-р екон. наук;

Мерзлов С. В., д-р. с.-г. наук;

Варченко О.М., д-р екон. наук;

Димань Т.М., д-р с.-г. наук;

Карпенко А.М., канд. екон. наук;

Марія Біхунова, доктор філософії;

Мартіна Вересова, доктор філософії;

Хахула В.С., канд. с.-г. наук;

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук;

Ястреб О.А., начальник міськрайонного управління у Білоцерківському районі та м. Біла Церква
Головного управління Держгеокадастру у Київській області;

Усенко О.П., заступник міського голови м. Біла Церква;

Третяк А.М., д-р. екон. наук;

Третяк В.М., д-р. екон. наук;

Мазницький А.С., д-р тех. наук;

Кузін Н.В., д-р екон. наук;

Сіроштан Т.М., канд. екон. наук;

Прядка Т.М., канд. екон. наук;

Гладілін В.М., канд. тех наук;

Комарова Н.В., доктор філософії;

Свідерська Т.О., асистент;

Гамалій І.П., канд. геогр. наук.

«Землевпорядна галузь України: здобутки, виклики та перспективи»: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 10-11 березня 2022 р. Біла Церква: БНАУ, 2022. 73 с.

Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/27>

КІМЕЙЧУК І.В., магістрант

Науковий керівник – **ПРЯДКА Т.М.**, канд. екон. наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

ОЦІНЮВАННЯ ПОКАЗНИКІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Здійснено оцінку показників сільськогосподарського землекористування Івано-Франківщини використовуючи просторові, правові, економічні, екологічні підходи із відповідною системою показників для визначення по районах області сумарного їх балу.

Ключові слова: структура земельних угідь, сільськогосподарське користування, сумарна бальна оцінка, земельний фонд, землекористування.

Еволюція людського суспільства нерозривно пов'язана із використанням земельних ресурсів, що обумовлює існування та використання всіх інших видів природних ресурсів. На ранніх етапах виокремлення людини з природного середовища домінувало привласнювальне землекористування, що повністю залежало від природних чинників та лімітувало кількість та різноманітність продуктів харчування, а також кількість населення та подальший поступальний розвиток. Панування привласнювального землекористування дозволяло людині використовувати тільки ті природні ресурси, які не потребували від неї ніякого удосконалення знарядь праці [7].

Важливість і незамінність земельних ресурсів у сільському господарстві обумовлює велику зацікавленість дослідження різних параметрів сільськогосподарського землекористування широкого кола науковців відображено у цілому ряді наукових публікацій [2–5]. Проте, вони більше розглядали структуру земельних угідь, особливості їхнього розташування та напрями використання різними категоріями землевласників, землекористувачів. З метою встановлення реального стану землекористування рекомендується використовувати ряд методичних підходів: просторових, правових, економічних та екологічних [6], проте, система показників та методика комплексної оцінки якості землекористування є неврегульованою.

На думку О.В. Лебеденко [1] непересічне значення має оцінювання ефективності сільськогосподарського землекористування, яке прямо пов'язане з застосуванням різних показників та критерій методик в розрізі певного адміністративного утворення [1].

Оцінку ефективності якості сільськогосподарського землекористування в межах окремо взятого адміністративного утворення неможливо здійснити за якимось одним показником (структурую земельних угідь, урожайністю сільськогосподарських культур та ін.), оскільки отримані результати будуть характеризуватися одним із аспектів діяльності. Тому нами для оцінки використані просторові, правові, економічні, екологічні підходи із

відповідною системою показників. Тому ми виділили такі основні територіальні показники: забезпеченість просторовими ресурсами (площа на одного користувача); частка сільськогосподарських земель у структурі земельного фонду; площа сільськогосподарських угідь на одного користувача; площа ріллі на одного користувача.

В правовому аспекті виділено наступні показники: частка земель у приватній власності; частка земель, залучених в оренду; частка земель у довготерміновій оренді.

До економічних показників віднесено такі: урожайність основних культур; рентабельність вирощування основних культур; частка зернових культур у структурі посівних площ; частка перелогів у структурі сільськогосподарських угідь; віддаленість від районного, обласного центру; площа сільськогосподарських угідь на одне підприємство.

До екологічних показників нами віднесено такі показники: коефіцієнт антропогенного перетворення території; частка екологостабілізуючих угідь; частка земель природно-заповідного фонду; показник розораності території; частка деградованих і забруднених земель.

Для виявлення реальних показників в межах адміністративних районів Івано-Франківщини було опрацьовано фондові матеріали обласного управління земельних ресурсів області та статистичні відомості.

З метою виявлення відмінностей між складовими частинами адміністративних утворень (районами та сільськими радами) в ефективності сільськогосподарського землекористування взято кожен із запропонованих показників у чотирьох методичних підходах оцінювати за п'ятибальною шкалою. За вихідний рівень у бальній оцінці брали районний показник. Сумарна бальна оцінка запропонованих показників приведена у табл. та на рис.

Таблиця – Сумарна бальна оцінка показників сільськогосподарського землекористування Івано-Франківської області

Назва адміністративно-територіальних районів	Показники/бали				
	просторові	правові	економічні	екологічні	сумарний бал
Богородчанський	8	4	8	11	31
Верховинський	12	3	11	11	37
Галицький	13	13	16	7	49
Городенківський	5	13	17	5	40
Долинський	14	7	12	16	49
Калуський	14	6	13	6	39
Коломийський	13	9	18	7	47
Косівський	12	4	12	18	46
Надвірнянський	12	8	12	12	44
Рогатинський	5	12	19	5	41
Рожнятівський	13	6	11	13	43
Снятинський	12	15	17	4	48
Тисьменецький	13	10	13	8	44
Тлумацький	12	9	13	6	40

При обрахунку сумарної бальної оцінки показників сільськогосподарського землекористування Івано-Франківської області встановлено наступне: найнижчі значення характерні для Богородчанського, Тлумацького та Рогатинського районів; найвищі – для Галицького, Долинського, Коломийського та Снятинського районів; решта ж районів мають середній показник сумарної бальної оцінки показників сільськогосподарського землекористування.

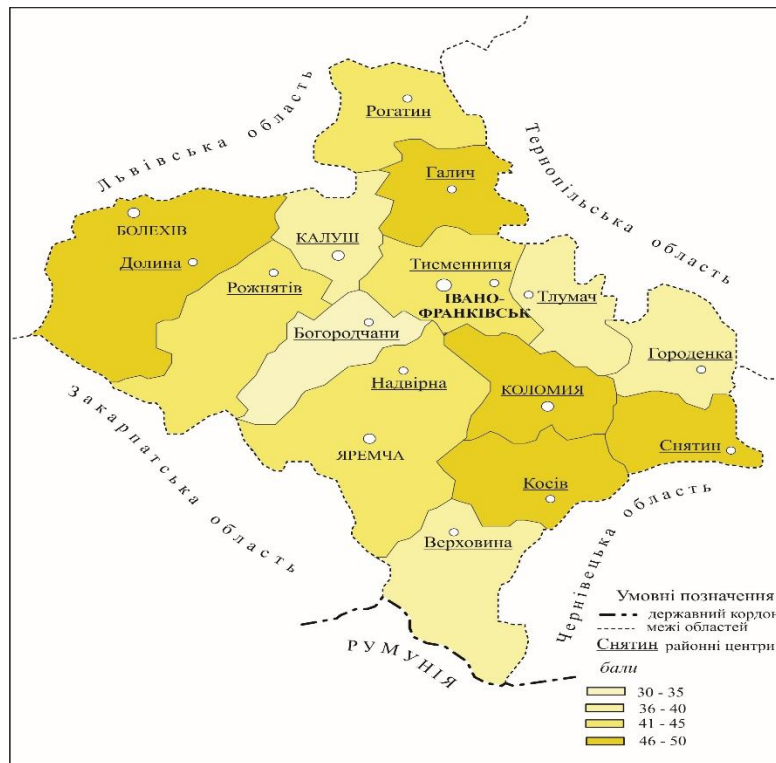

Рис. Картохема сумарної бальної оцінки показників сільськогосподарського землекористування Івано-Франківської області.

Висновок. Отже, проведення бальної оцінки для показників сільськогосподарського землекористування має важливе значення для дослідження сучасного стану землекористування, оскільки дає змогу оцінити необхідність використання тих чи інших сільськогосподарських угідь, а також використання земельного фонду в певному районі чи області.

Список літератури

1. Лебеденко О.В. Критерії та показники оцінки ефективності використання сільськогосподарських земель. *Агросвіт*. № 21, 2011. С. 20–12.
2. Паньків З.П., Паньків Н.З. Сільськогосподарське землекористування в Івано-Франківській області. *Наукові записки Тернопільського нац. педуніверситету імені В. Гнатюка*. Серія: Географія, № 2, вип. 28, 2010. С. 242–246.
3. Сухий П.О. Динаміка сільськогосподарського землекористування та землезабезпеченості в Західному регіоні України. *Історична географія: початок ХХІ сторіччя: матеріали Міжнар. наук. конф. (Вінниця, 3–5 жовт. 2007 р.): зб. наук. пр.* Вінниця: ПП Вид-во «Геза», 2007. С. 124–133.
4. Сухий П.О. Особливості сучасного розподілу та використання земель сільськогосподарського призначення в областях Західної України. *Наукові записки*

Тернопільського національного. педуніверситету. Серія «Географія». Т., 2007. № 2. С. 84–90.

5. Сухий П.О. Сільськогосподарське землекористування в Західному регіоні в кінці ХХ на початку ХХІ століття. Наукові записки Вінницького державного педуніверситету ім. М. Коцюбинського. Серія: Географія, вип. 15, 2008. С. 141–146.

6. Третяк А.М., Другак В.М. Земельна політика та земельні відносини: соціально-економічні та духовні аспекти розвитку. К., ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2007. 186 с.

7. Юхновський І.Р., Третяк А.М. Землекористування в Україні: ефективність, управління. Вісник аграрної науки, 2005. С. 5–10.

Секція 2. Оцінка земель

УДК 33.330

МОЛДАВАН Л.В., д-р. екон. наук, професор

ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

ОЦІНЮВАННЯ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ В КОНТЕКСТІ СПРИЯННЯ СТАЛОМУ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА

Обґрунтовано взаємозв'язок землеустрою із завданнями щодо переходу до сталого розвитку сільського господарства, безальтернативність якого зафіксована в концептуальних документах ООН; доведена необхідність оцінювання ефективності внутрішньогосподарського землепорядкування відповідно показникам сталого (економіко-соціально-екологічно збалансованого) розвитку підприємства, розкрито способи державного впливу на формування ефективного землепорядкування.

Ключові слова: сталий розвиток, внутрішньогосподарське землепорядкування, сівозмінне землеробство, оцінювання ефективності.

До основних завдань землеустрою відповідно пункту "д" статті 183 "Земельного Кодексу України" віднесено "розробку системи заходів по збереженню і поліпшенню природних ландшафтів, відновленню і підвищенню родючості ґрунтів, захисту земель від ерозії, підтоплення, зсувів, вторинного засолення і заболочення, ущільнення та інших видів деградації, по консервації деградованих і малопродуктивних земель, попередження інших негативних явищ", які реалізуються через відповідні поліпшення угідь [1].

Зазначене кореспондується з Цілями, визначеними ООН у Порядку дня у сфері сталого розвитку на період до 2030р., які стосуються збереження родючості ґрунтів і на цій основі забезпечення продовольством зростаючого населення планети [2].

Трансформуванню зазначених завдань у практичну діяльність призваний сприяти внутрішньогосподарський землеустрій (землепорядкування), який, згідно статті 184 Земельного кодексу України, включає такі види робіт, як:

а) складання проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозмін